

Lineárna algebra a geometria II. – Domáca úloha č. 6

Cvičenia v týždni 23. marca 2009

- 1.** (5.5.10) a) Koľko stupňov voľnosti majú reálne symetrické matice, reálne diagonálne matice a reálne ortogonálne matice?

Pozn. stupeň voľnosti udáva dimenziu príslušného priestoru matíc, t.j. počet voľných parametrov, ktoré môžeme nezávisle na sebe meniť a stále zotvrať v danom priestore. Odpoveď v prvom prípade je súčtom zvyšných dvoch, vďaka rozkladu $A = Q\Lambda Q^T$.

- b) Ukážte, že 3×3 hermitovské matice majú 9 (reálnych) stupňov voľnosti a unitárne matice majú 6. (Stĺpce a riadky matice U môžeme násobiť ľubovoľným $e^{i\theta}$.)

- 2.** (5.5.11) Overte, že rovnosť $A = Q\Lambda Q^T$ sa pre reálnu symetrickú 2×2 maticu A dá prepísať ako $A = \lambda_1 x_1 x_1^T + \lambda_2 x_2 x_2^T$, kde λ_1, λ_2 sú vlastné hodnoty a x_1, x_2 sú ortonormálne vlastné vektory. Nájdite takýto rozklad pre matice:

$$P = \begin{bmatrix} \frac{1}{2} & \frac{1}{2} \\ \frac{1}{2} & \frac{1}{2} \end{bmatrix}, \quad Q = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}, \quad R = \begin{bmatrix} 3 & 4 \\ 4 & -3 \end{bmatrix}.$$

- 3.** (5.5.12) *Pravda/Nepravda.* Zdôvodnite v pravdivom prípade a nájdite protipríklad v nepravdivom:

- a) Ak A je hermitovská matica, potom $A + iI$ je invertibilná.
 b) Ak Q je ortogonálna matica, potom $Q + \frac{1}{2}I$ je invertibilná.
 c) Ak A má reálne zložky, potom $A + iI$ je invertibilná.

- 4.** (5.5.14) Pre nasledujúce matice rozhodnite či patria do nižšie uvedených maticových množín.

$$A = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \\ 1 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \quad \text{a} \quad B = \frac{1}{4} \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 & 1 \end{bmatrix}.$$

Množiny ortogonálnych, invertibilných, projekčných, permutačných, hermitovských, diagonalizovateľných, symetrických a markovovských matíc a množina matíc hodnosti 1.

- 5.** (5.5.16) Uveďte jeden významný fakt o vlastných hodnotách

- a) reálnej symetrickej matice,
 b) stabilnej matice; t.j. všetky riešenia systému $du/dt = Au$ konvergujú do nuly,
 c) markovovskej matice,
 d) nediagonálnej matice,
 e) singulárnej matice.
 f) ortogonálnej matice,

- 6.** (5.5.17) Ukážte, že ak sú matice U a V unitárne, potom je unitárnou maticou aj ich súčin UV . Využite definičnú podmienku $U^H U = I$.

- 7.** (5.5.18) Ukážte, že determinant unitárnej matice splňa $|\det U| = 1$, ale determinant sa nemusí nutne rovnať jednotke. Tiež ukážte, že matice U a U^H môžu mať rôzne determinenty. Opíšte všetky 2×2 unitárne matice.

- 8.** (5.5.19) Nájdite tretí stĺpec matice

$$U = \begin{bmatrix} 1/\sqrt{3} & i/\sqrt{2} \\ 1/\sqrt{3} & 0 \\ i/\sqrt{3} & 1/\sqrt{2} \end{bmatrix},$$

tak aby bola unitárna. Akú veľkú voľnosť pri takomto výbere máme?

9. (5.5.20) Diagonalizujte 2×2 anti-hermitovskú maticu $K = \begin{bmatrix} i & i \\ i & i \end{bmatrix}$. Spočítajte $e^{Kt} = Se^{\Lambda t}S^{-1}$ a overte, že e^{Kt} je unitárna matica pre každú hodnotu parametra t . Čo bude $\frac{d}{dt}e^{Kt}$ pre $t = 0$?

10. Nájdite chybu v nasledujúcim “dôkaze” toho, že každá vlastná hodnota matice s reálnymi zložkami je reálne číslo:

Rovnosť $Ax = \lambda x$ môžme zľava prenásobiť x^T , čím dostaneme $x^T Ax = \lambda x^T x$. Z toho $\lambda = \frac{x^T Ax}{x^T x}$, čo je pre $x \in \mathbb{R}^n$ vždy reálne číslo.

(Porzite tiež str. 295 v knižke)

11. Ako súvisia vlastné hodnoty matice A^H s vlastnými hodnotami matice A ?

12. Ukážte, že inverzná matica k hermitovskej (ak existuje) je opäť hermitovská.